

P.Z. br. 861

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/26

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 17. ožujka 2020.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o dopuni Općeg poreznog zakona, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. ožujka 2020. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. Zdravka Marića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija, Zdravka Zrinušića i Stipu Župana, državne tajnike u Ministarstvu financija, te Božidara Kutlešu, ravnatelja Porezne uprave, mr. sc. Hrvoja Čovića, ravnatelja Carinske uprave i mr. sc. Ivanu Jakir-Bajo, glavnu državnu rizničarku.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-01/33

Urbroj: 50301-25/06-20-1

Zagreb, 17. ožujka 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopuni Općeg poreznog zakona, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18). Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o dopuni Općeg poreznog zakona, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. Zdravka Marića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija, Zdravka Zrinušića i Stipu Župana, državne tajnike u Ministarstvu financija, te Božidara Kutlešu, ravnatelja Porezne uprave, mr. sc. Hrvoja Čovića, ravnatelja Carinske uprave i mr. sc. Ivanu Jakir-Bajo, glavnu državnu rizničarku.

 2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI OPĆEG POREZNOG ZAKONA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2020.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI OPĆEG POREZNOG ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavaku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Kako je nedvojbeno da epidemija koronavirusa utječe na gospodarsku aktivnost u Republici Hrvatskoj, Vlada Republike Hrvatske će ekonomskim mjerama dati poticaj za zadržavanje radnih mjesta, ali i rješavanje problema nelikvidnosti onima čija je poslovna aktivnost smanjenja uslijed epidemije koronavirusa COVID-19 (SARS-CoV-2, u daljnjem tekstu: koronavirus).

Opći porezni zakon (Narodne novine, br. 115/16, 106/18 i 121/19, u daljnjem tekstu: OPZ) stupio je na snagu 1. siječnja 2017. godine i predstavlja zajedničku osnovu sustava poreznog prava Republike Hrvatske. OPZ-om kao pravnim instrumentom uređene su sve bitne značajke porezno-pravnog odnosa, tj. prava i obveza sudionika u tome odnosu (poreznih tijela i poreznih obveznika). Na taj način na jednom mjestu i u jednom zakonu - OPZ-u na jedinstven način uređuju se opća pitanja u domeni poreza i javnih davanja te čine zajedničku osnovu za sve posebne zakone toga područja. OPZ-om je, između ostalog, propisan postupak naplate i ovrhe koje porezno tijelo provodi s ciljem što efikasnije naplate poreza. Radi pomoći poduzetnicima u poteškoćama, važećim OPZ-om propisan je upravni ugovor kao mjera kojom je poreznim obveznicima omogućeno plaćanje dospjelog poreznog duga u obrocima. Uvjeti i način sklapanja upravnog ugovora propisani su člancima od 101. do 103. OPZ-a. Postupak sklapanja upravnog ugovora započinje podnošenjem zahtjeva nadležnom poreznom tijelu, koje odlučuje o ispunjenju propisanih uvjeta, za što obveznik dostavlja propisane podatke kao što su: razlozi zbog kojih je nastao porezni dug, podaci o strukturi vlasništva i o povezanim osobama, popis imovine u vlasništvu poreznog obveznika s iskazanim knjigovodstvenim vrijednostima na zadnji obračunski datum, popis dospjelih obveza prema svim vjerovnicima, popis ključnih dobavljača i drugu potrebnu dokumentaciju. Za sklapanje upravnog ugovora potrebno je dostaviti adekvatno sredstvo osiguranja plaćanja poreznog duga primjerice neopozivu garanciju banke ili druge financijske organizacije ovlaštene za obavljanje platnog prometa koju odredi porezno tijelo, zalog vrijednosnih papira – vrijednosnica (vlasničkih i vjerovničkih) i tražbina (uključivo i tražbine po osnovi udjela u kapitalu), založno pravo na nekretninama, pokretninama i pravima građenja, jamstvo druge osobe itd. Upravni ugovor se može sklopiti na rok od najduže 24 mjeseca, za koje vrijeme se obračunava zakonska zatezna kamata, međutim ne može se sklopiti s poreznim obveznikom čiji račun je blokiran od strane drugih vjerovnika. Za sklapanje upravnog ugovora za koji su ispunjeni svi zakonski uvjeti i porezno tijelo ocijeni kako je ispunjena svrha njegovog sklapanja, potreban je potpis obiju ugovornih strana (čelnika poreznog tijela i poreznog obveznika). Iz opisanog postupka razvidno je da je upravni ugovor mjera pomoći poslovanju poreznih obveznika u redovnim

uvjetima, kojom se, uz dokazivanje ispunjenja uvjeta i osiguravanje sredstva plaćanja omogućuje olakšanje plaćanja određenih poreznih obveza. Međutim, situacija nastala uslijed epidemije novog koronavirusa COVID-19 pokazuje da postojećom mjerom upravnog ugovora nije moguće efikasno i brzo pomoći poreznim obveznicima kojima je ovom pandemijom likvidnost izravno narušena.

Stoga se ovim Zakonom propisuje posebni model načina plaćanja dospjelih poreznih obveza koji bi omogućio poreznim obveznicima s poteškoćama u poslovanju uslijed nastupa posebnih okolnosti da u jednostavnom i žurnom postupku postignu primjereni način plaćanja poreznih obveza. Iako je osnovni motiv za njihovo donošenje trenutna situacija vezana za koronavirus predlaže se OPZ dopuniti trajno kako bi smo u zakonodavnom okviru imali mjeru koja se može aktivirati u svim posebnim okolnostima koje bi mogle utjecati na mogućnost plaćanja poreznih obveza. Cilj koji se nastoji postići dopunama OPZ-a je mogućnost brze reakcije, odnosno brzog odgovora poreznih tijela na okolnosti koje uzrokuju gospodarsku štetu u poslovanju poduzetnika te na taj način, pružiti snažnu podršku poduzetnicima u njihovim nastojanjima za očuvanje zaposlenosti. OPZ je propis temeljem kojeg su, osim Porezne uprave, ovlaštena postupati i druga porezna tijela (tijela državne uprave, upravna tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i upravna tijela jedinica lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovni utvrđivanja i/ili nadzora i/ili naplate poreza), stoga se propisivanjem takve mjere OPZ-om omogućuje svim poreznim tijelima korištenje propisane mjere pomoći poreznim obveznicima.

Nadalje, u smislu OPZ-a pojmom poreza, osim poreza i trošarina, obuhvaćena su i druga javna davanja, carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela. S tim u vezi, porezni dug na koji se primjenjuju ove dopune OPZ-a može obuhvaćati sva naprijed navedena davanja. Polazeći od naprijed navedenog, ovim Zakonom utvrđuje se što se smatra posebnim okolnostima te poreznim dugom nastalim radi i u vrijeme tih okolnosti, kao i uzročno-posljedična veza između nemogućnosti plaćanja porezne obveze i nastupa posebnih okolnosti te uređenje načina plaćanja dospjelih poreznih obveza u posebnim okolnostima. Posebnim okolnostima u smislu Općeg poreznog zakona predlaže se propisati događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu. Predlaže se da se nastupom posebnih okolnosti poreznim obveznicima odobri odgoda plaćanja i/ili obročna otplata poreznog duga. Nadalje, s obzirom na nastup posebnih okolnosti, predlaže se da se za vrijeme odgode plaćanja i/ili obročne otplate ne obračunava kamata te da za to vrijeme ne teče zastara. Kako u trenutku predlaganja dopuna OPZ-a nije moguće predvidjeti sve buduće posebne okolnosti, a uvažavajući potrebu da mjera mora brzo pomoći poreznim obveznicima, predlaže se provedbu ovog članka propisati Pravilnikom. Pravilnik, kojeg na temelju dane ovlasti donosi ministar financija, bit će moguće u vrlo kratkom roku prilagoditi eventualnim, sada neprepoznatim, budućim posebnim okolnostima.

Stoga se predlaže ovlastiti ministra financija da Pravilnikom o provedbi OPZ-a propiše provedbu ovih dopuna OPZ-a, kojima se postiže olakšanje plaćanja poreznih obveza u posebnim uvjetima, najučinkovitijim i najbržim postupkom poreznog tijela prilagođenim posebnim uvjetima, za porezne obveznike koji su zbog tih posebnih uvjeta dospjeli u poteškoće. Na taj način bi se omogućila fleksibilnost i jedinstvenost u utvrđivanju kriterija svih uključenih subjekata. Naime, poreznim dugom mogu biti opterećene razne kategorije

poreznih obveznika, a za primjenu posebnih mjera mogu biti nadležna različita porezna tijela. Pravilnikom kojeg donosi ministar financija u kratkom roku bi se moglo dopuniti ili izmijeniti proces kako bi bio prilagođen svim navedenim subjektima. Ovakvo uređenje podrazumijeva mogućnost svim zainteresiranim tijelima da aktivno pridonose koordiniranom utvrđivanju obuhvata i načina primjene, kriterija i rokova za provedbu ove mjere. Predmetnim Pravilnikom predvidjelo bi se da se poreznim obveznicima, koji učine vjerojatnim da je njima ili njihovim ključnim poslovnim partnerima radi nastupa posebnih okolnosti onemogućeno redovno poslovanje, omogući beskamatna odgoda plaćanja poreznih obveza nastalih za vrijeme i uslijed posebnih okolnosti. Ako po isteku odgode plaćanja porezni obveznik ne bude mogao podmiriti odgođene porezne obveze, budući da nakon prestanka tih okolnosti još nije stabilizirao svoje poslovanje, propisala bi se mogućnost da mu se odobri obročna otplata tih obveza. Također, odgođena porezna obveza bi se, u slučaju obročne otplate, podmirivala u mjesečnim obrocima bez obračuna kamata. Napominje se i kako je ovaj Zakon potrebno donijeti u hitnom postupku budući da posebne okolnosti utječu na gospodarstvo Republike Hrvatske zbog čega je važno žurno omogućiti zakonski okvir djelovanja poreznih tijela uslijed nastupa posebnih okolnosti.

Također, potrebno je uvažiti činjenicu kako se i u budućnosti mogu pojaviti posebne okolnosti koje se sada ne mogu predvidjeti, stoga je radi brze reakcije nužno propisivanje ovlaštenja ministru financija da obuhvat i načine primjene, kriterije i rokove za provedbu ovih dopuna OPZ-a propiše podzakonskim aktom. Time bi se osigurala kasnija mogućnost prilagodbe budućim posebnim okolnostima u vrlo kratkom roku, a uvažavajući sve specifičnosti tih okolnosti uz koordinaciju s poreznim tijelima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Financijska sredstva za provedbu ovoga Zakona osigurat će se iz poreznih i neporeznih prihoda, domaćih i inozemnih pomoći, donacija, drugih prihoda koji su posebnim propisima utvrđeni kao izvori prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske, te zaduživanja i drugih primitaka državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, radi osobito opravdanih državnih razloga. Naime, donošenje ovoga Zakona dio je mjera kojima se nastoji olakšati poslovanje poduzetnicima koji mogu doći u poteškoće koje su posljedica nastupa posebnih okolnosti, a koje zahtijevaju brzu reakciju kako bi se smanjila nastala šteta u gospodarskom poslovanju. Slijedom toga, predlaže se i stupanje Zakona na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI OPĆEG POREZNOG ZAKONA

Članak 1.

U Općem poreznom zakonu (Narodne novine, br. 115/16, 106/18 i 121/19) iza članka 107. dodaje se naslov iznad članka 107.a i članak 107.a koji glase:

“Plaćanje poreza u posebnim okolnostima

Članak 107.a

- (1) „Posebne okolnosti“ podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu.
- (2) Ako posebne okolnosti iz stavka 1. ovoga članka utječu na mogućnost podmirivanja poreznih obveza, dospijeće poreznih obveza nastalih i/ili dospjelih sukladno posebnim propisima se može odgoditi i/ili se može odobriti njihova obročna otplata.
- (3) Za vrijeme trajanja odgode plaćanja i obročne otplate iz stavka 2. ovoga članka ne obračunavaju se kamate i zastara ne teče.
- (4) Ministar financija će pravilnikom propisati provedbu ovoga članka.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 2.

Ovlašćuje se ministar financija uskladiti Pravilnik o provedbi Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 45/19) s odredbama ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvog dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. predlaže se način plaćanja poreznog duga u uvjetima posebnih okolnosti. Posebnim okolnostima podrazumijevaju se događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu.

Predlaže se da se dospijeće porezne obveze može odgoditi, te se može odobriti obročna otplata poreznih obveza koje su dospjele za vrijeme trajanja posebnih okolnosti. Na tako odobrenu odgodu plaćanja i obročnu otplatu ne obračunavaju se kamate i zastara ne teče. Uz navedeno, predlaže se i da se ovlasti ministra financija pravilnikom propisati provedbu ovoga članka.

Člankom 2. predlaže se da ministar financija uskladi Pravilnik o provedbi Općeg poreznog zakona (Narodne novine 45/19) s odredbama ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Člankom 3. propisuje se stupanje Zakona na snagu.

**TEKST ODREDBE VAŽEĆEG
ZAKONA KOJA SE DOPUNJUJE**

Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva

Članak 107.

- (1) Na rješenja o naplati poreza na osnovi jamstva primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o poreznim rješenjima.
- (2) Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva ne može se donijeti:
1. ako poreznom obvezniku utvrđena porezna obveza nije dospjela ili je otpisana ili
 2. ako je za porez koji je utvrđen poreznom obvezniku nastupila zastara prava na naplatu.